

Posudek oponenta na bakalářskou práci Denisy Sadové „Osoby s mentálním postižením a jejich zabezpečení“.

Téma práce odpovídá profesnímu zaměření autorky. **Teoretická část** je logicky členěna podle jednotlivých dílčích témat. První kapitola je věnována vymezení mentálního postižení, text je zpracován odpovídajícím způsobem. Následuje charakteristika oboru, který se lidem s mentálním postižením věnuje. Autorka jej vymezuje z hlediska jeho historického vzniku a rozvoje, ale možná by stálo za to přidat zmínku o současné situaci. Diagnostika mentální retardace pojednává o způsobu hodnocení úrovně rozumových schopností, u osob s mentálním postižením je třeba brát v úvahu jejich znevýhodnění a jeho projevy, které mohou ovlivnit i průběh vyšetření. Klasifikace mentální retardace využívá mezinárodní klasifikační systémy a jejich členění na jednotlivé stupně mentálního postižení.

V kapitole, která je věnována vymezení příčin mentálního postižení, je několik nepřesností. Je třeba odlišit genetické příčiny, které jsou přítomné již v době oplození a negativní vliv různých teratogenních faktorů v průběhu prenatální fáze. Fenyketonurie není výživová porucha, ale geneticky podmíněná porucha metabolismu, která může být příčinou sekundárního mentálního postižení. Postnatální příčiny mohou vést k mentální retardaci maximálně do 2 let věku dítěte, poté se již mluví o demenci. Kapitola 1.5, 2. odstavec, tvrzení je nepravdivé, i demence může zůstat stacionární, dokonce tomu tak většinou je. Je možné, že autorka použila špatný zdroj. V kapitole zaměřené na charakteristiku osob s mentálním postižením by bylo vhodnější postupovat systematicky od jednodušších psychických funkcí ke složitějším. Paměť souvisí s učením i s myšlením, což se negativně projevuje právě u osob s mentálním postižením. Sexualita, partnerství a rodičovství jsou témata, která bývala tabuizována, ale v současné době je jim věnována větší pozornost.

Další kapitoly jsou věnovány vzdělávání dětí s mentálním postižením a popisu příslušných institucí. Autorka věnuje pozornost i inkluzi takových dětí do běžných škol, ale stálo by za to upozornit i na možné komplikace, k nimž může za takových okolností dojít. Kapitola o profesním uplatnění a jeho významu je podrobně zpracována. Stejně tak i test věnovný sociálnímu zabezpečení osob s mentálním postižením. Teoretická část je až na výjimky dobře zpracovaná, ale je zbytečně rozsáhlá, prospěla by jí redukce těch částí, která nesouvisí s tématem výzkumu. Formální zpracování a úprava textu je dobrá.

Praktická část začíná velmi podrobným popisem vybraného sociálního zařízení pro klienty s mentálním postižením. Autorka popisuje život klientů v tomto zařízení i různé výchovné, vzdělávací a aktivační činnosti. Cíl praktické části je srozumitelně vymezen, je jím zhodnocení vlivu pobytu v tomto zařízení na jednoho klienta s mentálním postižením. Výzkumné otázky jsou jasně stanovené a lze na ně na základě získaných poznatků odpovědět. Metoda případové studie je s ohledem na cíl práce vhodná. Podrobná charakteristika klienta, mladého muže s mentálními postižením kombinovaným s dalšími zdravotními problémy, je dobře zpracována. Případová studie zahrnuje i podrobnou rodinnou anamnézu. Dobře zpracovaná je i osobní anamnéza klienta, včetně popisu jeho výchovy a vzdělávání. Nástup do zařízení u něj vyvolal odmítavou reakci, ale postupně se adaptoval a mohl z nové životní situace profitovat. Analýza případu je pěkně zpracovaná, je zřejmé, že autorka má s takovými klienty zkušenosti. Dobře zpracované jsou i návrhy potřebných opatření, které odpovídají možnostem zařízení i potřebám klienta. Pozitivně lze hodnotit také kapitulu věnovanou diskuzi, v níž autorka odpovídá na stanovené výzkumné otázky, jak klienta ovlivnil jeho minulý život v dětství a dysfunkční rodina, jaký vliv mělo umístění do sociálního zařízení a jaký je jeho současný stav. Tj. co se zlepšilo a stabilizovalo a co zlepšit nejde. Závěr představuje stručné shrnutí celé práce a vizi do budoucna. Praktická část je kvalitně zpracovaná, i když i jí by prospěla redukce textu, teoretické pojednání o metodách výzkumu je zbytečné.

Předložená bakalářská práce splňuje všechny požadavky a proto ji lze doporučit k obhajobě.
Navrhované hodnocení : 2

V Praze dne 22.5.2021

Prof. PhDr./RNDr. M. Vágnerová, CSc.

